

Annettu julkisella
kuulutuksella

06.10.2022

Dnro 20730/03.04.04.04.33/2021

Asia Valitus malminetsintälupaa koskevassa asiassa

Valittaja Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry
Yhteyshenkilö: Jari Natunen

Luvanhakija Latitude 66 Cobalt Oy (jäljempänä yhtiö)
Yhteyshenkilö: Hannamari Pietilä

Päätös, josta valitetaan

**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 23.4.2021
Lupatunnus ML2020:0008**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on yhtiön hakemuksen johdosta myöntänyt yhtiölle malminetsintäluvan ML2020:0008 (Haarakumpu A, Posion kunta). Päätös on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Malminetsintäalue sijaitsee Posion kunnan alueella Maaninkavaaran kylän kaakkoispuolella, ja sen pinta-ala on 53,04 hehtaaria. Malminetsintäaluetta ei ole kaavoitettu. Alueella oli hakemuksen saapuessa kaivoslain (621/2011) 46 §:n 3 momentin mukainen karenssialue. Hakija on pyytänyt ja saanut alueen maanomistajilta suostumuksen malminetsintäluvan hakemiseen karenssialueella (kaivoslaki 46 § 2 mom). Malminetsintäalueella ei sijaitse

luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000 -verkoston kohteita tai valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Alueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse pohjavesialueita. Alue kuuluu Tolvan paliskunnan poronhoitoalueeseen. Olemassa olevaan tutkimustietoon perustuen yhtiö otaksuu alueella olevan kultaa (Au), kuparia (Cu) ja kobolttia (Co).

Päätökseen sisältyvät muun muassa seuraavat lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta viranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on:

- 1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä poronhoitoalueella asianomaiselle Tolvan paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

(--)

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä. Hakijan maininta kaivannaisjätteen määrästä ja käsittelystä lupahakemuksen liitteenä esitetyssä dokumentissa (yhteenveto malminetsintätutkimuksen toimintatavoista) on riittävä. Töiden loputtua kohteella on alue välittömästi saatettava mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan ja korjattava mahdolliset maastovahingot.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä Tolvan paliskunnalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille Tukesille ja Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle. Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastoon tai alueelliselle vastuumuseolle (Lapin maakuntamuseo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

(--)

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Malminetsintäluvassa ML2020:0008 määrätään asetettavaksi lupakohtainen 2 500 euron suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareiät, mikäli kairareiästä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100 m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsintäaluetta lähimpänä sijaitseva pohjaveden hankinnan kannalta tärkeä alue on 650 metrin etäisyydelle sijoittuva Salmijärven pohjavesialue. Malminetsintäluvan haltijan tulee huolehtia, ettei tutkimustoiminnan johdosta irtonaista maa-ainesta tai kairaussoijaa pääse alueen vesistöihin eikä kairauksessa käytettyä vettä johdeta suoraan alueen vesistöihin.

Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 15 §. Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella malminetsintäalueelta ei ole tullut tietoon sellaisia ympäristö- tai luontoarvoja, jotka olisivat esteenä malminetsintäluvan myöntämiselle. Malminetsintäalueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000 -verkoston kohteita tai valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita tai muita suojelualueita. Alueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Lähin Natura-alue (SACFI1101633, Kätkytvaara) sijaitsee noin 2,3 kilometrin etäisyydellä alueen kaakkoispuolella ja (SACFI1301106, Pää-Äljy) Natura-alue sijaitsee noin 2,6 kilometrin etäisyydellä alueen koillispuolella. Alueella ei myöskään ole Lapin ELY-keskuksen lausunnon mukaan tiedossa olevia luonnonsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettuja koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, 46 §:ssä tarkoitettuja uhanalaisten lajien

havaintopaikkoja, 47 §:ssä tarkoitettuja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) eläinlajien ja IV (b) kasvilajien havaintopaikkoja.

Malminetsintäluvan haltijan tulee kuitenkin olla tietoisia mahdollisista esiintymispaikoista ja tarvittaessa pyytää tarkemmat tiedot esiintymistä Lapin ELY-keskukselta ennen tutkimusten aloittamista. Rauhoitetun lajin hävittäminen on luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan kiellettyä, ellei suojelusta poikkeamiseen ole saatu asianmukaista lupaa ELY-keskukselta.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Vaikka malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä määrin kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen sulanmaan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkopaiikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana ja viljelykäytössä oleville peltoalueille sijoittuvat tutkimukset tulee ajoittaa satokauden ulkopuolelle eikä pelloille tule jättää kairaputkia.

(--)

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;

- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry (jäljempänä yhdistys) on vaatinut ensisijaisesti Tukesin päätöksen kumoamista Århusin yleissopimuksen, perustuslain oikeusturvatakuun, valituksesta tarkemmin ilmenevien EU:n direktiivien, hallintolain ja kaivoslain vastaisena sekä yhtiön hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi vaatimuksella, että yhtiön on tehtävä riittävät selvitykset hankekokonaisuudestaan. Lisäksi yhdistys on vaatinut, että yhtiö ja Tukes velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan yhdistyksen oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Valituksen perusteina yhdistys on todennut muun ohella, että Tukesin kuulusasiakirjat ovat olleet puutteellisia ja päätös on perustunut riittämättömiin selvityksiin. Tukes on kuulusmenettelyllään antanut asianosaisille epäselvän ja harhauttavan kuvan yhtiön hankkeista ja on tällä menettelyllä estänyt asianosaisia saamasta riittävää oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavassa asiassa.

Luvanhakija ei ole hakemuksessaan tai Tukes ei ole kuulusasiakirjoissa osoittanut, että lupahakemuksessa olisi esitetty kaivoslain 1, 3, 5, 6, 11, 34, 45, 46, 51 ja 107 §:n mukaiset riittävät ja luotettavat selvitykset luvan myöntämiseksi. Hakemuksessa tai kuulusasiakirjassa ei ole selostettu hakemusalueeseen tai yhtiön hankekokonaisuuteen sisältyviä kaivoslain 34 §:n 2 momentin 6 kohdan velvoittamia riittäviä ja luotettavia selvityksiä ympäristölle ja asianosaisten edulle aiheutuvista haitallisista mineraaleista kuten uraanimineraalitiedoista ja niiden vaikutuksista. Kuulusasiakirjassa ei ole selostettu yhtiön laajaa hankekokonaisuutta Posiolla ja lähialueilla, vaikka Tukes onkin kuuluttanut yhtiön hankekokonaisuuden yhtä aikaa. Kaivosrekisterin karttapalvelusta ilmenee, että yhtiöllä on Posiolla useista malminetsintäluvista ja lupakäsittelyvaiheissa olevista hakemuksista koostuva yhtenäinen laaja hankekokonaisuusalue, jonka yhtiö on Tukesin avustuksella palastellut pieniin yksittäisiin hakemus- tai lupa-alueisiin, eikä kulloisenkin kuulusmenettelyn yhteydessä ole tuotu esille hakijan hankekokonaisuutta.

Kuulusasiakirjoissa ei ole esitetty selvityksiä yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvista haitoista tai ehdotusta yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä, joihin asianosaiset olisivat jo kuulusvaiheessa voineet esittää kannanottonsa. Tukes on pyytänyt lausunnot kaivoslain 37 §:n vastaisesti riittämättömiin selvityksiin perustuen. Tukes ei ole vaatinut yhtiöltä YVA-selvitystä, eikä yhtiö ole tehnyt tai kuulusasiakirjassa ole osoitettu, että hakemus täyttää luontodirektiivin velvoitteet.

Lupapäätöksessä ei ole osoitettu, että Tukes olisi antanut riittäviin selvityksiin perustuvat yksilöidyt lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiksi määräyksiksi kaivannaisjätesuunnitelmaksi, jälkihoitosuunnitelmaksi ja määrättäväksi vakuudeksi. Malminetsinnästä syntyy kaivannaisjätettä, vesien saastumista, pohjavesiriskejä ja kairauskemikaaleja. Tutkimusojien kaivamisesta sekä erityisesti syväkairauksista syntyvä kairaussoija sekä kairauksissa käytettävä vesi ovat kaivannaisjätettä. Yhtiön hakemuksessa, kuulutusasiakirjassa tai lupapäätöksessä ei ole esitetty riittäviä selvityksiä vakuuden arvioimisen perusteeksi. Erityisesti toiminta-alueen erityispiirteistä alueelle yltävän uraanilinjan vaikutuksia ei ole lainkaan arvioitu.

Asuntojen suoja-alueet on merkitty virheellisesti eikä piha-alueita uimarantoineen ja rakennuksineen ole huomioitu lainmukaisilla etäisyyksillä. Lähteiden, purojen ja norojen sekä suoalueiden suoja-alueet puuttuvat, ja siten alueet vaarantuvat ympäristönsuojelulain sekä vesi- ja metsälakien vastaisesti johtuen kemiallisista päästöistä ja niiden riskeistä.

Haarakumpu A on karenssialuetta, jolle ei kaivoslain 46 §:n 2 momentin mukaan voida myöntää malminetsintälupaa maanomistajien antamalla luvalla.

Asian käsittely ja selvittäminen

Tukes on antamassaan lausunnossa vaatinut valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämistä.

Yhtiö on antamassaan selityksessä vaatinut valituksen hylkäämistä.

Yhdistys on antanut vastaselityksen sekä vastaselityksen täydennyksen, jossa yhdistys on muun ohella pyytänyt hallinto-oikeutta selvittämään kaivosyhtiön ilman viranomaislupia tekemien kairauksin toteutettujen malminetsintöjen lainmukaisuuden, mahdolliset naapurussuhdelain vastaisuudet, kairauksista mahdollisesti aiheutuneet ympäristö- ja vesistövaikutukset ja jälkihoitotarpeet, onko Tukes toiminut valvontaviranomaisvastuunsa mukaisesti jättäessään puuttumatta ilman viranomaislupia toteutettaviin kairauksiin sekä sen, minkälaisia viranomaisneuvotteluja sekä ohjausta kaivosyhtiölle kairauksin tehtävistä malminetsinnöistä on annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jättää toimivaltaansa kuulumattomana tutkimatta yhdistyksen vastaselityksen täydennyksessään esittämät vaatimukset.

Muilta osin hallinto-oikeus on tutkinut asian ja hylkää valituksen.

Asiassa annettu ratkaisu ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentti huomioon ottaen, hallinto-oikeus hylkää yhdistyksen oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen.

Perustelut

Yhdistyksen vastaselityksen täydennyksessään esittämien vaatimusten tutkimatta jättäminen

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan hallintolainkäyttölaissa tai muussa laissa.

Hallintolain 53 a §:n 1 momentin mukaan viranomaisen, siihen palvelussuhteessa olevan tai muun julkista hallintotehtävää hoitavan lainvastaisesta menettelystä tai velvollisuuden täyttämättä jättämisestä voi jokainen tehdä hallintokantelun toimintaa valvovalle viranomaiselle.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valituksen tutkiminen ei kuulu sen toimivaltaan.

Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu yhdistyksen edellä vastaselityksen täydennyksessään esittämien seikkojen selvittäminen. Tämän vuoksi hallinto-oikeus jättää yhdistyksen vastaselityksen täydennyksessään esittämät vaatimukset tutkimatta.

Lupahakemuksesta tiedottamista koskevat valitusperusteet*Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet ja hallituksen esitys*

Kaivoslain (621/2011) 40 §:n 1 momentin (621/2011) mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan ilmoitustaulullaan sekä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutamisesta säädetään muutoin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925).

Valtioneuvoston kaivostoiminnasta antaman asetuksen (391/2012) 26 §:n mukaan kaivoslain 40 §:ssä tarkoitettu kuulutuksesta tulee käydä ilmi ainakin:

- 1) hakijan nimi;
- 2) kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta, kestosta ja laajuudesta;
- 3) tieto alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin;
- 4) tieto hakemusasiakirjojen nähtävillä pidosta;
- 5) tieto muistutusten ja mielipiteiden jättämiseksi;
- 6) tieto mahdollisesta julkisesta kuulemistilaisuudesta.

Kaivoslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 273/2009 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan lain 40 §:n osalta muun ohella, että pykälässä säädettäisiin, millä tavoin ja miten lupaviranomaisen tulisi tiedottaa malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta. Tieto lupahakemuksen

vireilläolosta annettaisiin kuuluttamalla. Kuulutuksen tulisi sisältää kuvaus hakemuksesta sekä tieto muistutusten ja mielipiteiden antamiseen varatusta määräajasta ja muista tarpeellisista seikoista.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Asiassa saadun selvityksen mukaan Tukes on 7.5.2020 julkaistulla ja 8.6.2020 saakka nähtävillä olleella kuulutuksella tiedottanut yhtiön malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta Posion kunnan ilmoitustaululla, Tukesin Helsingin ja Rovaniemen toimipaikoissa sekä kuulutuksessa mainituilla Tukesin internet-sivuilla. Kuulutuksesta sekä kuulutuksen liitteinä olleista yhtiön malminetsintälupahakemuksesta ja haettua malminetsintäaluetta koskevasta kartasta on käynyt ilmi muun ohella hakijan nimi, kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta, kestosta ja laajuudesta, käytettävistä malminetsintämenetelmistä ja niiden vaikutuksista, tiedot alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin, hakemusasiakirjojen nähtävillä pidosta sekä muistutusten ja mielipiteiden jättämiseksi. Hakemuksesta on tiedotettu Lapin Kansa -nimisessä sanomalehdessä 7.5.2020.

Hallinto-oikeus toteaa, että kuulutuksen tarkoituksena on tiedottaa asian vireilläolosta ja varata tilaisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä tarjota mahdollisuus vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon varaamalla tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kuulutuksesta on käytävä ilmi ainakin valtioneuvoston kaivostoiminnasta antaman asetuksen 26 §:ssä edellytetyt kuulutuksen sisällöllisiä vähimmäisvaatimuksia koskevat tiedot sekä ratkaistavana olevan asian olosuhteista riippuen myös muut tarpeelliset tiedot.

Asiassa saadun selvityksen perusteella kuulutuksesta ja kuulutuksen liitteenä olleista asiakirjoista on käynyt ilmi edellä mainitun asetuksen 26 §:ssä mainitut tiedot sekä muun ohella tieto Haarakumpu 1 -nimisen yhtiön lupa-alueen sijainnista suhteessa nyt kysymyksessä olevaan lupa-alueeseen. Yhtiön nyt haettuun malminetsintäalueeseen rajautuvien lupa-alueiden tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvien muiden lupa-alueiden osalta hallinto-oikeus toteaa, että kyseiset seikat ovat sellaisia toiminnan tosiasiallista laajuutta kuvaavia tekijöitä, joiden ilmeneminen jo kuulutuksesta edistäisi sinänsä tiedon saantia ja vuorovaikutusta. Nyt haettuun malminetsintäalueeseen rajautuvia malminetsintäalueita koskevat lupahakemukset on kuitenkin kuulutettu samanaikaisesti nyt kysymyksessä olevan lupahakemuksen kanssa, ja näitä alueita sekä yhtiön muitakin lupa-alueita koskevat tiedot ovat olleet saatavissa muun ohella Tukesin internet-sivuilta.

Malminetsinnästä aiheutuvat vaikutukset kohdistuvat lähtökohtaisesti kulloisellekin malminetsintäalueelle. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta ei sen laatu ja laajuus huomioon ottaen aiheudu sellaisia yhteisvaikutuksia, joiden vuoksi nyt kysymyksessä olevaan malminetsintäalueeseen rajautuvia lupa-alueita koskevien tietojen ilmeneminen kuulutuksesta olisi ollut riittävän tiedonsaannin kannalta välttämätöntä. Sen seikan, että kuulutukseen ei ole sisällytynyt tietoja yhtiön muista lupa-alueista ei voida katsoa estäneen

asianosaisia tai muita tahoja saamasta asianmukaista tietoa yhtiön hankkeista tai osallistumasta itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Myöskään muiden valittajan valituskirjelmässään tarkemmin yksilöimien tietojen ilmeneminen kuulutuksesta ei ole ollut välttämätöntä asianmukaisten vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen kannalta.

Siltä osin kuin valittaja on vedonnut tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehtyyn yleissopimukseen (SopS 122/2004, Århusin yleissopimus), yleissopimuksen oikeusturvajärjestelmän on yleisesti katsottu toteutuneen Suomessa sekä perustuslain säännöksillä ja hallintomenettelyä koskevilla säännöksillä, joita edellä lausuttu huomioon ottaen on nyt kysymyksessä olevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä noudatettu.

Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä valittajan kuulutusasiakirjojen ja kuulutuksen puutteellisuudesta esittämillä valitusperusteilla.

Selvitysten riittävyttä ja lupapäätöksen lainmukaisuutta koskevat valitusperusteet

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet

Kaivoslain (621/2011) 9 §:n 1 momentin mukaan malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (*malminetsintälupa*), jos malminetsintää ei voida toteuttaa 7 §:n mukaan etsintätyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan.

Pykälän 3 momentin mukaan malminetsintää koskeviin aluerajoituksiin sovelletaan vastaavasti, mitä niistä etsintätyön osalta 7 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Kaivoslain 7 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan etsintätyötä ei saa maan pinnalla tehdä 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu.

Kaivoslain 11 §:n 1 momentin mukaan malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Pykälän 2 momentin mukaan malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;

- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Kaivoslain 34 §:n 2 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 3) niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea (*asianosainen*);
- 5) toimintaa koskevista suunnitelmista;
- 6) toiminnan ympäristö- ja muista vaikutuksista ottaen huomioon suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja laajuus;
- 7) toiminnan lopettamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä jälkitoimenpiteistä.

Pykälän 4 momentin mukaan malminetsintälupaa koskevaan hakemukseen on lisäksi liitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, jos hakija ei ole velvollinen tekemään sellaista ympäristönsuojelulain nojalla.

Kaivoslain 45 §:n mukaan malminetsintälupa myönnetään, jos hakija osoittaa, että tässä laissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Lupa voidaan kuitenkin kaivoslaissa säädetyistä esteistä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

Kaivoslain 46 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan malminetsintälupaa ei saa myöntää aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruuttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien. Pykälän 2 momentin 1. virkkeen mukaan malminetsintälupa voidaan kuitenkin myöntää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettulle alueelle asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella, ei kuitenkaan 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulle alueelle.

Kaivoslain 51 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 5) jälkitoimenpiteistä ja ajankohdasta, jolloin jälkitoimenpiteitä koskeva ilmoitus on viimeistään tehtävä;
- 6) kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta;
- 9) vakuudesta 10 luvun mukaisesti;
- 10) muista malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
- 11) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Kaivoslain 107 §:n mukaan malminetsintäluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Asiassa saatu selvitys

Yhtiön malminetsintälupahakemuksesta ilmenee muun ohella, että nyt kysymyksessä oleva malminetsintäaluetta on tutkittu aiemmin, ja alueelta on löydetty koboltti-kupari-sulfidi-mineralisaatio. Tutkimukset ovat indikoineet esiintymän jatkuvan avoimena syvemmälle useisiin suuntiin. Yhtiön tarkoituksena on tehdä malminetsintäalueella neljän vuoden ajanjaksolla muun ohella kallioperä- ja lohkarekartoitusta, geofysikaalisia mittauksia, pohjamoreeninäytteenottoa, tutkimusojia sekä kallioperäkairauksia. Yhtiö etsii alueelta kobolttia ja kuparia.

Yhtiön malminetsintälupahakemuksessa ja sen liitteenä olleessa yhtiön malminetsintätutkimusten menetelmiä kuvaavassa yhteenvedossa on kuvattu tarkemmin yhtiön käyttämiä tutkimusmenetelmiä, niistä aiheutuvia ympäristö- ja muita vaikutuksia sekä keinoja vaikutusten vähentämiseksi ja korjaamiseksi. Yhteenvedon mukaan geologiset kartoitukset sekä kallioperän, lohkareiden ja geokemiallisten näytteiden otto suoritetaan useimmiten kävellen ja käsityökaluja hyödyntäen. Geofysikaaliset mittaukset käsittävät maasto- ja lentomittauksia. Tutkimusojien tavoitteena on kallioperän paljastaminen ja tutkimusojien avaaminen tehdään tarvittaessa kaivinkoneella tai kaivurikuormaajalla. Kairauksen osalta on todettu muun ohella, että kairauksissa otetaan näytteitä maanpinnan alta. Kairausmenetelmiä on monta ja laitteiden ja varusteiden koot vaihtelevat. Mahdollisia ympäristövaikutuksia syntyy kaira-alustan rakentamisesta (maaperähäiriöt, kasvillisuuden poistaminen ja muutokset), kaira-alueelle siirtymisestä (urista johtuvat maaperähäiriöt, kasvillisuuden poisto tai muutokset), jätökaivosta, tilapäisestä melusta sekä pohjaveden leikkauksesta. Yhteenvedon liitteessä 1 on myös kuvattu eri malminetsintämenetelmillä muodostuvaa jätettä sekä sen käsittelyä.

Yhtiön malminetsintälupahakemuksesta ilmenee edelleen, että yhtiö on liittännyt lupahakemukseen muun ohella selvityksen hakemuksen kohteena olevasta alueesta sekä malminetsintälupa-alueen maanomistajia ja muita asianosaisia koskevat tiedot.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä Lapin ELY-keskus) on Tukesille asian johdosta antamassaan lausunnossa todennut muun ohella, että malminetsintäalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettuja koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, 46 §:ssä tarkoitettuja uhanalaisten lajien havaintopaikkoja, 47 §:ssä tarkoitettuja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien ja IV (b) kasvilajien havaintopaikkoja. Pää-Älly (FI1301106) Natura 2000 -alue sijoittuu 2,6 kilometrin etäisyydelle koilliseen, ja Kätkytvaara (FI1101633) Natura 2000 -alue sijoittuu 2,3 kilometrin etäisyydelle kaakkoon. Alueet ovat myös vanhojen metsien suojeleuhjelmien kohteita (AMO).

Salmijärven pohjavesialue, joka on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1-luokka) sijoittuu etelä-kaakkoon noin 650 metrin etäisyydelle. Malminetsinnästä ei aiheudu haitallisia vaikutuksia pohjavesialueelle.

Malminetsintäalueella tai alueen läheisyydessä on vakituisia asuinrakennuksia ainakin kaksi. Vaikutukset asutukseen ovat vähäisiä meluhaittoja.

Lapin ELY-keskus on katsonut, ettei malminetsintäluvan myöntämiselle ole estettä.

Oikeudellinen arviointi

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintä lupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Valituksessa ei ole esitetty eikä asiassa ole muutoinkaan ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi katsottava, että kaivoslain ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisen lupaharkinnan kannalta tarpeellisten ja luotettavien selvitysten esittäminen olisi laiminlyöty. Lupahakemus liiteasiakirjoineen on sisältänyt lupaharkinnan kannalta riittävän kaivoslain 34 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityksen. Siltä osin kuin valittaja on vedonnut haitallisten mineraalien kuten uraanin esiintymisen selvittämiseen malminetsintäalueella, hallinto-oikeus toteaa, ettei asiassa ole valituksen tai yhtiön hakemuksen johdosta annettujen lausuntojen perusteella ilmennyt, että malminetsintäalueella olisi sellaisia haitallisia mineraaleja, joiden esiintymistä olisi ollut lupaharkinnan kannalta tarpeen selvittää. Siltä osin kuin valittaja on vedonnut siihen, ettei Tukes ole vaatinut yhtiöltä kaivannaisjättesuunnitelmaa, hallinto-oikeus toteaa, että asiassa saadun selvityksen perusteella luvan mukaisin tutkimusmenetelmin toimittaessa toiminnasta ei synny sellaista maata tai kiviainesjätettä, jonka johdosta yhtiön esittämää jätehuoltosuunnitelmaa ei olisi pidettävä riittävänä. Valituksenalaisella päätöksellä ei myöskään ole, eikä olisi voitukaan myöntää lupaa malminetsintään kaivoslain 7 §:n 2 momentin 5 kohdan vastaisesti 150 metriä lähemmäksi asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai yksityistä piha-alueita. Kaivoslain 46 §:n 2 momentin mukaan aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle voidaan myös myöntää malminetsintä lupa kahden vuoden karenssiajasta huolimatta muun ohella asianomaisen oikeudenhaltijan kuten maanomistajan suostumuksella.

Asiassa saadun selvityksen perusteella alueella voidaan perustellusti arvioida olevan kaivosmineraaleja. Asiassa ei ole ilmennyt, että malminetsintäluvan myöntämiselle olisi ollut kaivoslaissa mainittua estettä, jolloin malminetsintä lupa on tullut myöntää.

Tukes on valituksenalaisella päätöksellä määrännyt malminetsintäaluetta koskevan malminetsintälupakohtaisen 2 500 euron vakuuden kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä

tarkoitettua mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Määrättävän vakuuden tarkoitus on varmistaa kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttäminen. Tukes on vakuutta määrätessään ottanut huomioon malminetsintäalueen olosuhteet, toiminnan laadun ja laajuuden sekä annetut lupamääräykset. Asiassa ei ole annettujen lausuntojen perusteella tai muutoinkaan ilmennyt sellaisia malminetsintäalueeseen liittyviä erityispiirteitä, joiden perusteella vakuuden määrää ei alueen olosuhteet sekä luvan mahdollistaman etsintätoimien laatu ja laajuus huomioon ottaen olisi pidettävä riittävänä malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvan vahingon ja haitan sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten.

Päätöksessä on myös annettu toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Annetuissa lupamääräyksissä on otettu huomioon lausunnonantajien lausunnoissa esitetyt seikat.

Malminetsintäalueen olosuhteet, suunnitellun malminetsinnän laatu ja laajuus sekä annetut lupamääräykset huomioon ottaen valituksenalaisen malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ei voida valituksessa esitetyillä perusteilla katsoa aiheutuvan kaivoslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä vaikutuksia. Myös päätöksessä annettuja lupamääräyksiä on pidettävä riittävinä.

Siltä osin kuin valittaja on vedonnut nyt kysymyksessä olevan malminetsintäalueen osalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettuun ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamiseen, hallinto-oikeus toteaa, ettei mainitun menettelyn soveltaminen ole ollut tämän lupa-asian yhteydessä tarpeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kaivoslaki (621/2011) 10 § 1 ja 3 momentti, 13 §, 34 § 3 momentti ja 7 momentti, 37 §, 40 § 4 momentti (621/2011), 46 § 1 momentti kohdat 1-2 ja 4-8 sekä 3 mom, 103 § 1 momentti, 109 § 1 momentti ja 110 § 1 momentti
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 12 § ja 13 §
Luonnonsuojelulaki 65 § 1 ja 2 momentti
Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (luontodirektiivi) 6 artikla

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marja-Riitta Tuisku, Laura Juntunen ja Heidi Tampio.

Esittelevä jäsen

Laura Juntunen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittaja, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu
260 euroa

Jäljennös maksutta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto , sähköpostitse
Luvahakijan yhteyshenkilö Hannamari Pietilä, sähköpostitse
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat
vastuualue, kirjeitse
Kirjeitse Posion kunnanhallitus, jonka on julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyä kunnan ilmoituksena.

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki
Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomaisen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1121/2021)

Valituslupa, julkinen kuulutus